ד"ה	שעה TIME	
ועל	[illegible]	
ירמיה	8 [illegible]	
חזקיה	27:36	(2:22:47)
עד	29:50	(2:25:01)
פ"ה	33:39	[illegible]
שמונה	56:27	
איוב	1:07:21	

ועל ידי שלמה ועל ידי בני קרח · לפי הספרים דגרסי שלמה צ"ל דאסף הוא משלשה בני קרח והוא אביאסף, ולספרים דל"ג שלמה לא הוי אסף אביאסף אלא אסף היה מן הלוים המשוררים, וא"ת ולהנהו דלא גרסי ליה שלמה אמאי לא חשיב ליה הא כתיב (תהלים עב) "לשלמה אלהים משפטיך וגו'" וי"ל דדוד אמרו והתפלל על שלמה תדע דכתיב בסוף המזמור "כלו תפלות דוד" וא"ת לספרים דגרסי שלמה הכתיב "כלו תפלות דוד" וי"ל לפי שסיימו דוד; והא דכתיב נמי "שיר המעלות לשלמה" דוד כמו כן אמרו דכל חמש עשרה מעלות דוד אמרן. ויש ספרים דקא חשיב אברהם ואיתן האזרחי וגרים לקמן דקא חשיב אברהם וקא חשיב איתן והאמר רב איתן האזרחי הוא אברהם, ומשני איתן האזרחי דקא חשיב הכא יעקב, וקשה להאי גירסא דמנא לן דדוד כתב ספרו על ידי אברהם כיון דאיתן האזרחי לאו היינו אברהם:

ירמיה כתב ספרו וספר מלכים · והא דלא כתב ישעיה דהיה קודם ירמיה ספר מלכים לפי שנהרג ולא היה בסוף מלכים ממנשה ואילך, (לפי שנהרג) ואפילו ספרו לא כתב: **חזקיה** וסיעתו כתבו ישעיה. לפי שחזקיה גרם להם לעסוק בתורה נקרא הדבר על שמו אבל הוא לא כתבו שהרי מת קודם לישעיה, דמנשה בן בתו הרג לישעיה: **עד** לו · פירש ר"ת עד פסוק "ולו אחים בני יהושפט" (דה"ב כא) ומסייע לה"ב שייחס עצמו ועלה' שייחוס עצמו כתב לפני זה הפסוק, וקשה לפירושו דהל"ל עד ולו בוי"ו:

פ"ה דיחזקאל לא כתב ספרו לפי שהיה בחוצה לארץ · וקשה דהא ירמיה נמי בחוצה לארץ היה שהלך למצרים ונתנבא שם כמה נבואות ולא מצינו שחזר יותר לארץ ישראל:

שמונה פסוקים שבתורה: ב"ב משולם היה מצריך מכאן לקרות לאחד אותן ח' פסוקים שלא יקרא עמו שליח צבור, ואין נראה לר"ת דהא כל התורה כולה נמי אחד קורא כדתנן במגילה (דף כא:) קראוה שנים יצאו ואמר בגמ' תנא מה שאין כן בתורה ואומר ר"ת דיחיד קורא בלא הפסקה שלא יקראו שנים זה ד' פסוקים וזה ד', ומה שנוהגים עתה לקרות שנים [בכל התורה] אומר ר"ת כדי שלא יתבייש מי שאינו יודע לקרות בעצמו כענין שמצינו במסכת ביכורים (פ"ג מ"ז) דתנן "כל מי שיודע לקרות קורא בעצמו ושאינו יודע לקרות מקרין לפניו, נמנעו מלהביא ביכורים, התקינו שיהיו מקרין את מי שיודע לקרות ואת מי שאינו יודע לקרות", והא דאמר בירושלמי במגילה רבי שמואל בר רב יצחק על לבי כנישתא וחזא חזנא דקאים וקורא ולא קאי בר איניש תחתיו א"ל אסור כשם שנתנה תורה על ידי סרסור כך אנו צריכין לנהוג בה על ידי סרסור אע"ג דמשמע שחזן עומד אצל הקורא, לא שיקרא עמו אלא יעמוד ויקרא אותם שיש להם לקרות כדי שתנתן תורה על ידי סרסור, ועוד אומר ר"י דיכול להיות שקצת מסייע לו בנחת, והא דמשמע במגילה שלא יקראו שנים היינו שניהם שוין בקול רם:

איוב לא היה ולא נברא · האי לא סבר כריש לקיש דאמר בב"ר איוב לא היה שבאו עליו יסורין ולא אמר הכתוב שבאו עליו להודיעך כחו של איוב שאילו באו עליו היה יכול לעמוד בהן, דאי סבר האי אמורא דאיוב היה בעולם א"כ מאי קאמר "שמו ושם עירו למה" טובא איצטריך לאשמועינן מי הוא אותו צדיק שהיה יכול לעמוד באותן יסורין:

(כלומר איוב היה אבל לא באו עליו היסורין)

[נ"ל בנו וכ"א בס"י]

[כדאיתא יבמות מט:]

[כך איתא ברש"י דהכא ובמנחות ל. אבל במגילה כא: ד"ה תנא כתבו דבר זה בשם רש"י]

[סוף פ' וירא]

בלעם

תקציר/מבנה ד"ה ועל

גירסאות אחרות משלנו
- גורס שלמה
- גורס איתן האזרחי

תוס' לפי הגירסאות השונות מחשב רשימת העשרה שכתבו תהלים

* אין זה בגירסתנו

⊕ פרק ע"ב בתהלים פסוק א' "לשלמה א-לקים משפטיך..."

⊕ במקום הראוה בגי' שלנו "וליחשוב נמי איתן האזרחי"

אין זה הוכחה דשלמה כתבו

* כדאיתא בסוכה נג.

** אצלנו רק אברהם מוזכר ברשימה אבל לפי אותם שגורסים שניהם הרש"ש מדגיש מזה ולא גורסים שניהם

* אלא חזקיה וסיעתו כתבו

** בני דורו שהאריכו ימים אחריו (רש"י)

* ע' דברי הימים א: ה: א וכן ע' מהרש"א

תקציר/מבנה ד"ה שמונה

ר' משולם/ר"ת
- פירושים בהא דקאמר "שמונה פסוקים שבתורה יחיד קורא אותם"
- ופה דקאמר ר"ת (בדחיית ר' משולם) דכל התורה (ולא רק ח' הפסוקים) יחיד קורא ולא שנים - יש להסביר מנהגנו שמי שעולה לתורה, השליח ציבור קורא יחד אתו.

* שיקרא בשמם שיעלו לקרות (יעב"ץ)

ולא רק יושב ובכל זאת אינו בדיוק שנים קורין לתורה מאחר שהוא קורא אתו בקול נמוך